

Hová lett 60%?

Lehet, hogy csak a mélyedést találtam fel a kanálban, mégis megkérdem: úgy év vége felé tette-e már klubvezető egymás mellé januárban írott munkatervét az elvégzett feladatok listájával? Gyanítom, nem jellemző. S gyanúm párosul kíváncsisággal: vajon ha megtennék, egyezne-e?

De, hogy pontos legyenek, nem is a tervteljesítés mennyiségi oldala érdekel igazán – bár számokban sem lesz hiány-, hanem az, hogy a program a tervezett időpontban valósult-e meg? Vagyis: mennyire lehet és érdemes megmondani januárban, hogy mit csinálunk majd decemberben?

Ezt találtam a vizsgált öt klubnál:

A nagymágocsi klub kiemelt feladatait ütemezte, szám szerint 24-et, melyből 8 (33%) maradt el. A hódmezővásárhelyi ifiklubban 43-ból 18 (41%) nincs az elvégzett feladatok sorában. Egyforma aránnyal dolgozott a szőregi és a mórakalmi klub, előbbinél 39-ből 32 (82%), utóbbinál 30-ból 25 (83%) maradt el. A Juhász Gyula Művelődési Központ Szakmunkástanuló Klubjánál ez az arány 57%-os: 37 programból 21 hiányzik.

Összegezve az öt klubot: a tervezett 173 programból 104 (60%) nincs a megjelölt időpontban. Meg kell azonban jegyezni, hogy az említett klubok – a szőregi kivételével – mindezek ellenére gazdag és színvonalas munkát produkáltak.

Mi jellemzi a munkaterveket?

Négy klub közös vonása, hogy havi pontossággal ütemezte feladatait. Egyedül a szakmunkástanulók klubjában írták le napra pontosan (!) a tervezett programot. Paradox módon, csak e munkatervben szerepel igényfelmérés. Csakhogy: minek felmérni az igényeket a szeptemberi újraindulásnál, ha a tervben már minden napot "betábláztak"? Miféle szakmai görcs irat ilyet népművelővel? Tény, enélkül nehéz dolgozni, s ezt mindig-mindenütt tanultuk, tanítjuk. De nem öncélú elméletieskedésre van szükség, hanem a klubélet gyakorlatához valós alapot adó tájékozódásra. Eszembe jutnak rossz emlékéü felmérő lapok – sajnos, magam is írtam, ahol "...húzd alá, mit választasz: földrajzi, csillagászati... stb. előadást". Aztán csodálkoztunk, hogy ez sem sikerült. Persze, mert közben eltelt fél év, s már más izgat bennünket, másra várunk választ.

Közös vonása valamennyi tervnek, hogy az év első néhány hónapja még "belátható" táv volt, ezért februárig, márciusig, áprilisig – kinél meddig – még tudták követni tervüket. Utána azonban jószerevé csak a "fix" ünnepek maradtak programban.

Mivel magyarázható a tervezés ilyen merev, túlzó módja? Szolgáljon a klubvezetők mentességéül: a működtető szervek legtöbbször ezt várják, hiszen ők is így tudnak elszámolni "felfelé". Bennünk pedig – mivel e munka konfliktusokban gazdag –, kialakult egy ösztönös védekezés, melynek egyik megnyilvánulása precízen és aprólékosan kidolgozott munkatervünk.

Másrészt még mindig él a közösségi életet ilyen-olyan program ok egymásutániságává leegyszerűsítő népművelői szemlélet, amely nem vesz tudomást arról, hogy nem a TIT-előadás a lényeg – még ha az egyébként kiváló is –, hanem a klubban (ki)fejlődő emberi kapcsolatok. Kétségtelen, ez utóbbi nem oly látványos, nem is mérhető, nehéz vele Kiváló címet nyerni. Pedig mindannyian tudjuk, hogy a "gyerekek elsősorban a jó társaságért, egymásért mennek be a klubba. Ezért még egy ifjúságpolitikai előadást is képesek végigülni (...utána diszkó!).

És hát uram bocsá', hány klubvezetőnek mondta el – el tudta volna mondani? – megbízója, hogyan tervezzen? És ha valaki véletlenül szakirodalmat vett kezébe, mit talált? A Kópiás Sándor által írt füzetkét – a Klubvezetők Kiskönyvtára sorozatban jelent meg, minimum tíz éve! –, amely végtelenen programcentrikus felfogásával tovább rontotta amúgy is gyengécske tervezőmunkánkat.

Mielőtt még valaki félreértene: igenis szükség van tervezésre, csak csínján kell vele bánnunk. Egyszer már leírtam, hogy a pillanat ötletét ki lehet békíteni a tervszerű klubélettel. A kérdés csak az: ki hogyan érti a tervszerűt?

A válasz egyszerű: a klub elképzelt cselekvéséből csak azokat a csomópontokat kell megfogalmazni, amelyek nagy valószínűséggel szerepelnek majd a programban. Észszerű tevékenységünket nagyobb blokkokban, tematikusan leírni, s nem kell minden napra előre programot kitalálni. Akkor talán keresni sem kellene azt a hatvan százalékot.

De vajon keresi-e valaki?

(Klubélet, 9. [1984/1.] sz.)